

КИЇВСЬКИЙ ІНСТИТУТ БІЗНЕСУ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вчена рада

Протокол № 1 від 28.08.2025

Голова вченої ради

О. В. Яковлева

ЗАГАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ
ПСИХОРЕАБІЛІТАЦІЇ
ОБОВ'ЯЗКОВА ОСВІТНЯ КОМПОНЕНТА

СИЛАБУС

для підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти
за освітньою програмою «Реабілітаційна психологія»

Ю.І. Лановенко, 2025 рік
lanovenko@kibit.edu.ua

СХВАЛЕНО

Кафедра психології

Протокол № 1 від 28.08.25

Зав. каф. /*Лановенко*/ Ю. І. Лановенко

Київ 2025

Силабус обов'язкової освітньої компоненти ЗАГАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПСИХОРЕАБІЛІТАЦІЇ для студентів освітньої програми «Реабілітаційна психологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю С4 «Психологія» галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини».

Розробник: Ю. І. Лановенко, канд. психол. наук, доцент, завідувач кафедри психології Київського інституту бізнесу та технологій

Силабус затверджений на засіданні кафедри психології
Протокол № 1 від «28» серпня 2025 року

Завідувач кафедри Ю. І. Лановенко

© Ю. І. Лановенко, 2025 рік
© КІБІТ, 2025 рік

1. Анотація курсу

Місце «Загально-психологічні засади психореабілітації» в програмі навчання: дисципліна відноситься до обов'язкової освітньої компоненти професійної підготовки.

Засоби оцінювання – проміжні завдання, підсумковий екзамен, який здійснюється за заліковими білетами (тестовими завданнями).

Форма навчання	Семестр	Кредити ECTS	Години	Лекції	Практичні (семінарські) заняття	СРС	Екзамен
Денна	1	5	150	16	16	116	2
Заочна	1	5	150	8	8	132	2

Мова навчання: українська.

Передреквізити – Соціально-філософський аналіз суспільної сфери, Методологія та організація наукових досліджень, Методика викладання психології.

Постреквізити – всі дисципліни професійного циклу, зокрема: Психореабілітація психічних розладів, Психологія масової поведінки, Статистичні методи в психореабілітації, Вікові особливості психореабілітації, Емоційний інтелект (тренінг), Психореабілітація психосоматичних розладів, Групи психореабілітаційної підтримки, Психореабілітація дитячих травм, Психодіагностика та консультування в психореабілітації.

2. Мета курсу

Предметом вивчення навчальної дисципліни є загальні закономірності розвитку та функціонування психіки, психічні явища (процеси, стани, властивості), які є механізмами психореабілітаційного впливу.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у магістрів-психологів цілісного уявлення про психіку, наукового розуміння загальних закономірностей функціонування психіки людини, а також систематизованих комплексних знань, умінь та навичок щодо становлення та розвитку психіки людини, основних теоретико-методологічних засад психології, методології дослідження психіки людини.

Згідно з вимогами освітньої програми, студенти повинні освоїти наступні **компетентності**:

- ЗК 01. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 02. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК 03. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 04. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 05. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

СК 01. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та/або практики.

СК 05. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.

СК 08. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК 14. Здатність до рефлексії та супервізії власної фахової діяльності.

До програмних результатів навчання віднесено:

ПРН 01. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПРН 03. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.

ПРН 04. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПРН 06. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ПРН 07. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.

ПРН 08. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

ПРН 10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

ПРН 11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

Програма навчальної дисципліни складається з **3-х змістових модулів та 8-и тем.**

3. План лекційних та семінарських занять та завдання до СРС

Підручник цього курсу – Максименко С. Д. Загальна психологія : підручник / С. Д. Максименко, К. С. Максименко, Г. В. Савченко, В. В. Клименко, Ю. Б. Ірхін, М. В. Папуча, О. Д. Гришко, О. М. Немеш, А. У. Єсмаханова, В. М. Невмержицький, О. О. Кучеренко, Д. О. Мошаров. – 4-те вид., перероб. і допов. – Київ : Видавництво Людмила, 2025. – Т. 1. – 567 с.

Змістовий модуль 1. Загальна психологія

Лекція 1. Загальна структура психіки. Семінарське заняття 1.

1. Вроджене в психіці людини.	1. Психологія як наука про душу.
2. Набуте в психіці людини.	2. Тенденції у вивченні психічних процесів.
3. Психічні явища та психічні сфери.	

3. Класифікація психічних станів.
4. Біологічні засади особистості.

СРС 1. Самостійно провести дослідження наступних психічних феноменів (інструкції – в Гугл-класі):

1. *Дослідження міжпівкульної асиметрії мозку.* Дослідження складається з чотирьох серій, на кожній з яких досліджуваний має швидко, не замислюючись виконати певні інструкції. Результати кожної серії відображаються у протоколі.
2. *Дослідження сили нервової системи.* Дослід проводиться із застосуванням темпінг-тесту. Досліджуваний готує бланки для двох серій дослідів та простий олівець. Для дослідів знадобиться секундомір.

Результати власних досліджень (протоколи дослідів, фото) додати до Гугл-класу.

Література:

1. Варій М. Й. Загальна психологія : підручник [для студентів вищих навчальних закладів] / М. Й. Варій. – 3-тє вид. – Київ : Центр учбової літератури, 2009. – 1007 с.
2. Партико Т. Б. Загальна психологія : підручник / Т. Б. Партико. – Львів : Видавничий дім «Ін Юре», 2008. – 416 с.
3. Пилягіна Г. Я. Медична психологія. Т.1 : підручник / Г. Я. Пилягіна. – Дніпро : ЛІРА, 2022. – 288 с.

Лекція 2. Свідоме та несвідоме в психіці людини.

1. Вищий рівень психіки – свідомість.
2. Самосвідомість та Я-концепція.
3. Несвідоме та над-свідоме в психіці.

Семінарське заняття 2.

1. Психологія як наука про свідомість.
2. Структура особистості.
3. Підструктура особистості «свідомість – самосвідомість».
4. Несвідоме у психіці.

СРС 2. Самостійно провести дослідження наступних психічних феноменів (інструкції – в Гугл-класі):

1. *Дослідження характерологічних тенденцій.* Дослід проводиться на основі методики Т.Лірі – складання характерологічного портрету людини.
2. *Дослідження самооцінки особистості.* Процедура дослідження включає дві серії. Матеріалом, з яким працюють досліджувані, є список слів, які характеризують окремі якості особистості.

Результати власних досліджень (протоколи дослідів, фото) додати до Гугл-класу.

Література:

1. Партико Т. Б. Загальна психологія : підручник / Т. Б. Партико. – Львів : Видавничий дім «Ін Юре», 2008. – 416 с.

2. Варій М. Й. Загальна психологія : підручник [для студентів вищих навчальних закладів] / М. Й. Варій. – 3-тє вид. – Київ : Центр учбової літератури, 2009. – 1007 с.
3. Пилягіна Г. Я. Медична психологія. Т.1 : підручник / Г. Я. Пилягіна. – Дніпро : ЛІРА, 2022. – 288 с.

Змістовий модуль 2. Когнітивна психологія

Лекція 3. Перцептивні та мнемічні процеси.

1. Відчуття та сприймання.
2. Увага.
3. Пам'ять.

Семінарське заняття 3.

1. Класифікація відчуттів.
2. Основні характеристики та властивості сприймання.
3. Види уваги.
4. Процеси пам'яті.

СРС 3. Самостійно провести дослідження наступних психічних феноменів (інструкції – в Гугл-класі):

1. *Дослідження сприймання часу.* Дослідження складається з 10 дослідів. Використовується секундомір. В кожному з цих дослідів досліджуваному пропонується, не користуючись годинником, і не рахуючи про себе, визначити заданий відрізок часу.
2. *Дослідження вибіркової уваги.* Досліджуваному пропонується серед випадкового набору букв знайти якомога більше завершених слів.

Результати власних досліджень (протоколи дослідів, фото) додати до Гугл-класу.

Література:

1. Максименко С., Деркач Л., Кіричевська Е., Касинець М. Психологія когнітивних процесів : науковий посібник / Національна академія педагогічних наук України, Інститут психології імені Г.С. Костюка. – Київ : Видавництво Людмила, 2022. – 420 с.
2. Максименко С. Д., Ірхін Ю. Б., Деркач Л. М., Марусинець М. М., Касинець М. М. Психологічна організація модульного формування когнітивних здібностей: генетико-креативний підхід : навчальний посібник. Том 2 / С. Д. Максименко, Ю. Б. Ірхін, Л. М. Деркач, М. М. Марусинець, М. М. Касинець. – Київ : Видавництво Людмила, 2023. – 356 с.

Лекція 4. Інтелектуальна сфера психіки.

1. Поняття про мислення.
2. Види мислення.
3. Вищі форми мислення.

Семінарське заняття 4.

1. Операції мислення.
2. Проблема понятійного мислення.
3. Мислення та креативність.
4. Мислення та штучний інтелект.

СРС 4. Самостійно провести дослідження наступних психічних феноменів (інструкції – в Гугл-класі):

1. *Дослідження опосередкованого та неопосередкованого запам'ятовування.* Дослідження складається з двох дослідів: перший дослід – визначення обсягу безпосереднього запам'ятовування, другий – опосередкованого запам'ятовування.
2. *Визначення індивідуальних особливостей мислення за допомогою методики „Розуміння прислів'я”.* Досліджуваному пред'явлено набір із 35 прислів'їв, які відображають мотиваційні спрямованості. Після прочитання кожного прислів'я, досліджуваній відмічає у протоколі своє особисте відношення до кожного прислів'я та використання його у своїй звичайній поведінці. Застосовується 5-бальна шкала.

Результати власних досліджень (протоколи дослідів, фото) додати до Гугл-класу.

Література:

1. Бурлакова І. А., Деркач Л. М., Шевяков О. В. Когнітивна наука : навч. посіб. / І. А. Бурлакова, Л. М. Деркач, О. В. Шевяков. – Київ : Кондор, 2021. – 320 с.
2. Ганаба С. О. Стратегії розвитку критичного та креативного мислення : навчальний посібник / С. О. Ганаба. – Хмельницький : Вид-во НАДПСУ, 2021. – 128 с.
3. Дерев'янка С. П. Когнітивна психологія : навч. посіб. / С. П. Дерев'янка. – Чернігів : Лозовий В. М., 2012. – 184 с.

Лекція 5. Говоріння та імажинація.

1. Мова та мовлення
2. Уява

Семінарське заняття 5.

1. Мислення та мовлення. Види та розвиток мовлення.
2. Походження та структура мовлення.
3. Уява. Види та техніки уяви.

СРС 5. Самостійно провести дослідження наступних психічних феноменів (інструкції – в Гугл-класі):

1. *Дослідження ригідності мовлення.* Дослід проводиться із застосуванням малюнків із зображенням пейзажів. Досліджуваному пропонують самостійно написати твір по картинці. Час написання твору не обмежується. Робота закінчується, коли твір налічує не менше 300 слів.
2. *Визначення рівня продуктивності уяви.* Дослід проводиться із застосуванням фотографій з тесту Роршаха.

Результати власних досліджень (протоколи дослідів, фото) додати до Гугл-класу.

Література:

1. Максименко С., Деркач Л., Кіричевська Е., Касинець М. Психологія когнітивних процесів : науковий посібник / Національна академія

педагогічних наук України, Інститут психології імені Г.С. Костюка. – Київ : Видавництво Людмила, 2022. – 420 с.

2. Максименко С. Д., Ірхін Ю. Б., Деркач Л. М., Марусинець М. М., Касинець М. М. Психологічна організація модульного формування когнітивних здібностей: генетико-креативний підхід : навчальний посібник. Том 2 / С. Д. Максименко, Ю. Б. Ірхін, Л. М. Деркач, М. М. Марусинець, М. М. Касинець. – Київ : Видавництво Людмила, 2023. – 356 с.
3. Пилягіна Г. Я. Медична психологія : підручник / Г. Я. Пилягіна. – Дніпро : ЛІРА, 2022. – 288 с.

Змістовий модуль 3. Регулятивна психологія

Лекція 6. Емоційна сфера психіки.

1. Загальний стан психології емоцій.
2. Функції емоцій
3. Характеристики емоцій.

Семінарське заняття 6.

1. Основні проблеми емоцій.
2. Теорії емоцій.
3. Стрес без дистресу.

СРС 6. Самостійно провести дослідження наступних психічних феноменів (інструкції – в Гугл-класі):

1. *Розпізнавання емоцій за виразом обличчя.* Методика складається з 34 фотографій, які відображають ті чи інші емоційні переживання. Дослід складається з двох серій.
2. *Дослідження настроїв.* Дослід проводиться із застосуванням шкали кольорового діапазону настроїв. Досліджуваному дається набір кольорів, з якого потрібно вибрати той, що відповідає його настрою, орієнтуючись на позначення кольорів цієї шкали.

Результати власних досліджень (протоколи дослідів, фото) додати до Гугл-класу.

Література:

1. Буняк Н. А. Загальна психологія: лекції (частина II) / Н. А. Буняк. – Тернопіль : ТНТУ ім. І. Пулюя, 2017. – 104 с.
2. Загальна психологія. Модуль 3 «Емоційна, волевовольова та мотиваційна сфери»: Конспект лекцій для студентів напряму підготовки «Психологія» / Федорченко С.В. – К.: ПП PVM-print, 2017. – 96с.
3. Лазуренко О. О. Психологія емоцій : підручник / О. О. Лазуренко. – Київ : НМУ ім. О. О. Богомольця, 2022. – 280 с.
4. Психологія емоцій та почуттів : підручник / [О. М. Цільмак, Ю. І. Шмаленко, Н. Е. Мілорадова, С. О. Гарькавець та ін.] за заг. ред. О. М. Цільмак. – Одеса : Гельветика, 2024. – 420 с. з іл. – (Серія «Психотехнології»)

Лекція 7. Мотиваційна сфера психіки.

Семінарське заняття 7.

1. Властивості та характеристики потреб.

1. Особливості функціонування мотиваційної сфери.	2. Індивідуальна своєрідність потребової сфери особистості.
2. Закони потребової сфери.	3. Мотиваційна спрямованість особистості.
3. Класифікація потреб.	

СРС 7. Самостійно провести дослідження наступних психічних феноменів (інструкції – в Гугл-класі):

1. *Дослідження спрямованості особистості.* Використовується психометричний тест С.Делінгер.
2. *Дослідження за допомогою ланцюгових асоціацій.* Досліджуваному пропонується протягом однієї хвилини записувати будь-які слова, що приходять йому в голову (не можна перераховувати предмети, що потрапляють в поле зору, або називати слова, які колись раніше заучувалися). Після невеликої перерви (до 1 хв.) дослід повторюється ще два рази.

Результати власних досліджень (протоколи дослідів, фото) додати до Гугл-класу.

Література:

1. Мачтакова О. Г. Мотивація: від античності до постмодернізму : монографія / О. Г. Мачтакова. – Одеса : Атлант, 2013. – 210 с.
2. Прокопенко О. В. Теорія мотивації : конспект лекцій / О. В. Прокопенко. – Суми : СумДУ, 2006. – 173 с.
3. Пророк Н., Кондратенко Л. О., Манилова Л. М. та ін. Психологічна діагностика мотивації особистості до навчання в умовах інформаційного суспільства : монографія / Н. Пророк, Л. Кондратенко, Л. Манилова та ін. ; за ред. Н. Пророка. – Київ : Слово, 2020. – 131 с.
4. Сич В. М. Соціально-психологічні особливості мотивації професійного вдосконалення спеціалістів відділів освіти : монографія / В. М. Сич. – Кам'янець-Подільський : Абетка-Світ, 2008. – 160 с.
5. Ястремська О. М., Бардадим О. І. Мотивація креативності новаторів : монографія / О. М. Ястремська, О. І. Бардадим. – Харків : ХНЕУ, 2013. – 210 с.

Лекція 8. Вольова сфера психіки.

1. Поняття «воля».
2. Структура вольової поведінки.
3. Психічна саморегуляція.

Семінарське заняття 8.

1. Функції волі.
2. Теорії волі.
3. Вольове зусилля: поняття та сутність.
4. Вольові якості особистості.
5. Патологія волі.

СРС 8. Самостійно провести дослідження наступних психічних феноменів (інструкції – в Гугл-класі):

1. *Дослідження суб'єктивного контролю.* Дослід проводиться на основі шкали локусу контролю Дж.Роттера. Досліджуваний одержує бланк із ствердженнями, які характеризують рівень сформованості суб'єктивного контролю.
2. *Дослідження динаміки вольового контролю.* Робота виконується методом дзеркального малювання, тому для дослідження потрібні чистий аркуш А4, простий олівець, дзеркало та секундомір.

Результати власних досліджень (протоколи дослідів, фото) додати до Гугл-класу.

Література:

1. Загальна психологія. Модуль 3 «Емоційна, вольова та мотиваційна сфери»: Конспект лекцій для студентів напряму підготовки «Психологія» / Федорченко С.В. – К.: ПП PVM-print, 2017. – 96с.
2. Сергєєнкова О.П. Вольова активність особистості / О.П. Сергєєнкова // Загальна психологія. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://ukrtextbook.com>
https://subj.ukr-lit.com/zagalna-psixologiya-sergyeyenkova-o-p-2-9-volya/?utm_source=chatgpt.com

План занять та СРС для заочної форми

Лекція 1. Загальна структура психіки. Семінарське заняття 1.

1. Вроджене та набуте в психіці людини.	1. Психологія як наука про душу.
2. Свідоме та несвідоме в психіці людини.	2. Тенденції у вивченні психічних процесів.
3. Психічні явища та психічні сфери.	3. Підструктура особистості «свідомість – самосвідомість».
	4. Біологічні засади особистості.

СРС 1. Самостійно провести дослідження наступних психічних феноменів (інструкції – в Гугл-класі):

1. *Дослідження міжпівкульної асиметрії мозку.* Дослідження складається з чотирьох серій, на кожній з яких досліджуваний має швидко, не замислюючись виконати певні інструкції. Результати кожної серії відображаються у протоколі.
2. *Дослідження сили нервової системи.* Дослід проводиться із застосуванням темпінг-тесту. Досліджуваний готує бланки для двох серій дослідів та простий олівець. Для дослідів знадобиться секундомір.
3. *Дослідження характерологічних тенденцій.* Дослід проводиться на основі методики Т.Лірі – складання характерологічного портрету людини.
4. *Дослідження самооцінки особистості.* Процедура дослідження включає дві серії. Матеріалом, з яким працюють досліджувані, є надрукований на

спеціальному бланку список слів, які характеризують окремі якості особистості.

Результати власних досліджень (протоколи дослідів, фото) додати до Гугл-класу.

Література:

1. Варій М. Й. Загальна психологія : підручник [для студентів вищих навчальних закладів] / М. Й. Варій. – 3-тє вид. – Київ : Центр учбової літератури, 2009. – 1007 с.
2. Партико Т. Б. Загальна психологія : підручник / Т. Б. Партико. – Львів : Видавничий дім «Ін Юре», 2008. – 416 с.
3. Пилягіна Г. Я. Медична психологія. Т.1 : підручник / Г. Я. Пилягіна. – Дніпро : ЛІРА, 2022. – 288 с.

Лекція 2. Когнітивна сфера психіки.

1. Відчуття та сприймання.
2. Увага.
3. Пам'ять.
4. Мислення.

Семінарське заняття 2.

1. Класифікація відчуттів.
2. Основні характеристики та властивості сприймання.
3. Види уваги.
4. Процеси пам'яті.
5. Види мислення. Операції мислення.

СРС 2. Самостійно провести дослідження наступних психічних феноменів (інструкції – в Гугл-класі):

1. *Дослідження сприймання часу.* Дослідження складається з 10 дослідів. Використовується секундомір. В кожному з цих дослідів досліджуваному пропонується, не користуючись годинником, і не рахуючи про себе, визначити заданий відрізок часу.
2. *Дослідження вибіркової уваги.* Досліджуваному пропонується серед випадкового набору букв знайти якомога більше завершених слів.
3. *Дослідження опосередкованого та неопосередкованого запам'ятовування.* Дослідження складається з двох дослідів: перший дослід – визначення обсягу безпосереднього запам'ятовування, другий – опосередкованого запам'ятовування.
4. *Визначення індивідуальних особливостей мислення за допомогою методики „Розуміння прислів'я”.* Досліджуваному пред'явлено набір із 35 прислів'їв, які відображають мотиваційні спрямованості. Після прочитання кожного прислів'я, досліджуваний відмічає у протоколі своє особисте відношення до кожного прислів'я та використання його у своїй звичайній поведінці. Застосовується 5-бальна шкала.

Результати власних досліджень (протоколи дослідів, фото) додати до Гугл-класу.

Література:

1. Максименко С., Деркач Л., Кіричевська Е., Касинець М. Психологія когнітивних процесів : науковий посібник / Національна академія педагогічних наук України, Інститут психології імені Г.С. Костюка. – Київ : Видавництво Людмила, 2022. – 420 с.
2. Максименко С. Д., Ірхін Ю. Б., Деркач Л. М., Марусинець М. М., Касинець М. М. Психологічна організація модульного формування когнітивних здібностей: генетико-креативний підхід : навчальний посібник. Том 2 / С. Д. Максименко, Ю. Б. Ірхін, Л. М. Деркач, М. М. Марусинець, М. М. Касинець. – Київ : Видавництво Людмила, 2023. – 356 с.

Лекція 3. Інтелектуальна сфера психіки.

1. Вищі форми мислення
2. Мовлення
3. Уява

Семінарське заняття 3.

1. Проблема понятійного мислення.
2. Мислення та мовлення. Види та розвиток мовлення.
3. Походження та структура мовлення.
4. Уява. Види та техніки уяви.

СРС 3. Самостійно провести дослідження наступних психічних феноменів (інструкції – в Гугл-класі):

1. *Дослідження за допомогою ланцюгових асоціацій.* Досліджуваному пропонується протягом однієї хвилини записувати будь-які слова, що приходять йому в голову (не можна перераховувати предмети, що потрапляють в поле зору, або називати слова, які колись раніше заучувалися). Після невеликої перерви (до 1 хв.) дослід повторюється ще два рази. При цьому важливо, щоб в другій та в третій спробі досліджуваній не намагався орієнтуватися на попередні ланцюги асоціацій, потрібно повністю „відпустити свідомість”.
2. *Визначення рівня продуктивності уяви.* Дослід проводиться із застосуванням фотографій з тесту Роршаха.

Результати власних досліджень (протоколи дослідів, фото) додати до Гугл-класу.

Література:

1. Бурлакова І. А., Деркач Л. М., Шевяков О. В. Когнітивна наука : навч. посіб. / І. А. Бурлакова, Л. М. Деркач, О. В. Шевяков. – Київ : Кондор, 2021. – 320 с.
2. Ганаба С. О. Стратегії розвитку критичного та креативного мислення : навчальний посібник / С. О. Ганаба. – Хмельницький : Вид-во НАДПСУ, 2021. – 128 с.
3. Дерев'янка С. П. Когнітивна психологія : навч. посіб. / С. П. Дерев'янка. – Чернігів : Лозовий В. М., 2012. – 184 с.

Лекція 4. Регулятивна сфера психіки.

1. Загальний стан психології емоцій.

Семінарське заняття 4.

1. Основні проблеми емоцій.

2. Функції та характеристики емоцій.	2. Теорії емоцій.
3. Особливості функціонування мотиваційної сфери.	3. Властивості та характеристики потреб.
4. Структура вольової поведінки.	4. Індивідуальна своєрідність потребової сфери особистості.
5. Психічна саморегуляція.	5. Функції волі.
	6. Вольове зусилля: поняття та сутність.
	7. Вольові якості особистості.

СРС 4. Самостійно провести дослідження наступних психічних феноменів (інструкції – в Гугл-класі):

1. *Розпізнавання емоцій за виразом обличчя.* Методика складається з 34 фотографій, які відображають ті чи інші емоційні переживання. Дослід складається з двох серій.
2. *Дослідження настроїв.* Дослід проводиться із застосуванням шкали кольорового діапазону настроїв. Досліджуваному дається набір кольорів, з якого потрібно вибрати той, що відповідає його настрою, орієнтуючись на позначення кольорів цієї шкали.
3. *Дослідження суб'єктивного контролю.* Дослід проводиться на основі шкали локусу контролю Дж.Роттера. Досліджуваний одержує бланк із ствердженнями, які характеризують рівень сформованості суб'єктивного контролю.
4. *Дослідження динаміки вольового контролю.* Робота виконується методом дзеркального малювання, тому для дослідження потрібні чистий аркуш А4, простий олівець, дзеркало та секундомір.

Результати власних досліджень (протоколи дослідів, фото) додати до Гугл-класу.

Література:

1. Буняк Н. А. Загальна психологія: лекції (частина II) / Н. А. Буняк. – Тернопіль : ТНТУ ім. І. Пулюя, 2017. – 104 с.
2. Загальна психологія. Модуль 3 «Емоційна, вольова та мотиваційна сфери»: Конспект лекцій для студентів напряму підготовки «Психологія» / Федорченко С.В. – К.: ПП PVM-print, 2017. – 96с.
3. Лазуренко О. О. Психологія емоцій : підручник / О. О. Лазуренко. – Київ : НМУ ім. О. О. Богомольця, 2022. – 280 с.
4. Мачтакова О. Г. Мотивація: від античності до постмодернізму : монографія / О. Г. Мачтакова. – Одеса : Атлант, 2013. – 210 с.
5. Прокопенко О. В. Теорія мотивації : конспект лекцій / О. В. Прокопенко. – Суми : СумДУ, 2006. – 173 с.
6. Пророк Н., Кондратенко Л. О., Манилова Л. М. та ін. Психологічна діагностика мотивації особистості до навчання в умовах інформаційного суспільства : монографія / Н. Пророк, Л. Кондратенко, Л. Манилова та ін. ; за ред. Н. Пророка. – Київ : Слово, 2020. – 131 с.

7. Психологія емоцій та почуттів : підручник / [О. М. Цільмак, Ю. І. Шмаленко, Н. Е. Мілорадова, С. О. Гарькавець та ін.] за заг. ред. О. М. Цільмак. – Одеса : Гельветика, 2024. – 420 с. з іл. – (Серія «Психотехнології»)
8. Сич В. М. Соціально-психологічні особливості мотивації професійного вдосконалення спеціалістів відділів освіти : монографія / В. М. Сич. – Кам'янець-Подільський : Абетка-Світ, 2008. – 160 с.
9. Ястремська О. М., Бардадим О. І. Мотивація креативності новаторів : монографія / О. М. Ястремська, О. І. Бардадим. – Харків : ХНЕУ, 2013. – 210 с.
10. Загальна психологія. Модуль 3 «Емоційна, вольова та мотиваційна сфери»: Конспект лекцій для студентів напряму підготовки «Психологія» / Федорченко С. В. – К.: ПП PVM-print, 2017. – 96с.
11. Сергєєнкова О. П. Вольова активність особистості / О. П. Сергєєнкова // Загальна психологія. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://ukrtextbook.com>
https://subj.ukr-lit.com/zagalna-psixologiya-sergyeyenkova-o-p-2-9-volya/?utm_source=chatgpt.com

4. Засоби діагностики результатів навчання

Перелік питань для підсумкового контролю:

1. Вроджені компоненти психіки людини.
2. Набуті складові психіки людини.
3. Основні психічні явища.
4. Біологічні засади особистості.
5. Поняття про характер особистості.
6. Темперамент в структурі психіки.
7. Становлення психології як науки про душу.
8. Основні тенденції у вивченні психічних процесів.
9. Свідомість як вищий рівень психіки.
10. Поняття самосвідомості.
11. Структура Я-концепції.
12. Феномен несвідомого у психіці людини.
13. Роль надсвідомого в житті особистості.
14. Становлення психології як науки про свідомість.
15. Зв'язок між свідомістю та самосвідомістю.
16. Класифікація відчуттів.
17. Властивості сприймання.
18. Основні види уваги.
19. Відмінності між довільною та мимовільною увагою.
20. Сутність процесів пам'яті.

21. Класифікація процесів пам'яті.
22. Розвиток сприймання в онтогенезі.
23. Зв'язок уваги з іншими пізнавальними процесами.
24. Мислення як психічний процес.
25. Види мислення.
26. Відмінності між абстрактним і конкретним мисленням.
27. Операції мислення.
28. Суть понятійного мислення.
29. Взаємозв'язок між мисленням і креативністю.
30. Роль інтуїції у мисленні.
31. Взаємозв'язок між мисленням і мовленням.
32. Проблема мислення в контексті розвитку штучного інтелекту.
33. Етапи розвитку мислення.
34. Мова і мовлення як психологічні феномени.
35. Функції мовлення.
36. Види мовлення.
37. Етапи розвитку мовлення у дитини.
38. Походження мовлення в еволюційному аспекті.
39. Поняття уяви у психології.
40. Види уяви.
41. Техніки уяви.
42. Зв'язок між уявою і мисленням.
43. Природа емоцій.
44. Функції емоцій.
45. Характеристики емоцій.
46. Основні теорії емоцій.
47. Вплив емоцій на прийняття рішень.
48. Мотивація як психічний процес.
49. Особливості функціонування мотиваційної сфери.
50. Поняття «потреба».
51. Закони потребової сфери.
52. Класифікація потреб.
53. Поняття мотиваційної спрямованості особистості.
54. Взаємозв'язок між мотивацією та саморозвитком.
55. Поняття «воля» у психології.
56. Структура вольової поведінки.
57. Психічна саморегуляція.
58. Функції волі у регуляції поведінки.
59. Сутність вольового зусилля.
60. Вольові якості особистості.

5. Оцінювання

Види контролю: поточний, підсумковий.

Умови допуску до підсумкового контролю: виконання всіх завдань, призначених для семінарських занять та самостійної роботи.

Методи контролю: усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.

Форма контролю: іспит.

Правила набору балів – протягом курсу студент може набрати 100 балів. Автомат за підсумковий контроль зараховується при наборі студентом не менше 60 балів (це відповідає «задовільній» оцінці та оцінці «Е» за системою ECTS). До 60 балів студент обов'язково здає іспит, який проводиться у тестовій формі (список запитань пропонувано). Якщо студент набрав більше 60 балів, він іде на іспит за бажанням. По кожній темі можна набрати наступну максимальну кількість балів:

Теми	Максимальна оцінка на практичному занятті для денної форми	Максимальна оцінка за СРС для денної форми навчання	Максимальна оцінка на практичному занятті для заочної форми навчання	Максимальна оцінка за СРС для заочної форми навчання
1	4	5	5	10
2	4	5		
3	2	5	5	10
4	2	5	5	10
5	2	5		
6	2	5	5	10
7	2	5		
8	2	5		
Підсумок	20	40	20	40
Залік	40		40	

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
82-89	добре	B	вище середнього рівня
75-81		C	загалом хороша робота
67-74	задовільно	D	непогано
60-66		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
0-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання

Підсумкова семестрова оцінка у випадку складання іспиту визначається як сума поточної семестрової та екзаменаційної оцінок у балах. Зазначена оцінка заноситься до екзаменаційної відомості та індивідуального навчального плану здобувача освіти. Повторне складання екзаменів, заліків допускається не більше як два рази з кожного освітнього компонента (дисципліни): один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

6. Політика курсу

1. Політика викладача щодо здобувача освіти полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні освітнього процесу на засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності та відповідальності учасників освітнього процесу.
2. Вивчення дисципліни передбачає постійну роботу здобувачів освіти на кожному занятті. Середовище під час проведення лекційних та семінарських занять є творчим, дружнім, відкритим для конструктивної критики та дискусії. Здобувачі освіти повинні здійснювати попередню підготовку до занять згідно з переліком рекомендованих джерел.
3. Самостійна домашня робота є обов'язковою для студентів індивідуальної форми навчання. Студенти, які навчаються на стаціонарі, виконують її в об'ємі, необхідному для набрання достатньої кількості балів. Робота повинна бути здана у зазначений термін в Гугл-класі. В разі несвоєчасного виконання завдання на автора буде накладено штраф балів. В разі систематичного (більше 3 разів) спізнання, бали за виконану роботу нараховуватися не будуть.
4. Студентам рекомендується вести зошит з підготовки до занять, у який заносяться основні позиції лекційного заняття та представлено конспекти рекомендованих першоджерел з питань, що виносяться на семінарські заняття. Представлений у зошиті матеріал має бути чітко структурований відповідно до питань, які розглядаються на занятті.
5. Робота, виконана студентом буде перевірятися на плагіат, який є злочином не лише в науковій, а й правовій сфері. Есе та інші роботи, що містять більше 30% тексту запозичень, оцінюватись не будуть.
6. Під час дискусії, представлення групових робіт участь у них обов'язкова для всіх членів групи. Необхідно вміти не лише виконати поставлене завдання, а й обґрунтувати його, пояснити особливості та висновки.
7. Поведінка на заняттях регламентується загальними правилами поведінки в учбових закладах та соціальними нормами взаємодії (не дозволяється застосовувати нецензурну лексику, перебивати викладача та одногрупників, самостійно без дозволу пересуватися по аудиторії, розмовляти під час занять по мобільному телефону або в соцмережах).
8. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються

присутність на заняттях та активність студента під час семінарського заняття; недопустимість пропусків та запізнень на заняття.

9. В умовах онлайн-навчання спілкування викладачів зі студентами здійснюються за допомогою дистанційних технологій (мережі Інтернет, електронної пошти).
10. Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у науково-педагогічних працівників кафедри психології, який безпосередньо проводить заняття, або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою dekanat@kibit.edu.ua

ГУГЛ-КЛАС

<https://classroom.google.com/c/ODAxODEzNTY1MzU1?cjc=etvnqvkb>